

Alle seinen op groen voor ambitieus klimaatbeleid

Grote overstromingen in Duitsland, België, Limburg en de Chinese stad Zhengzhou, die in een etmaal meer water te verwerken kreeg dan normaal in een jaar (Trouw, 2021). Extreme hitte en bosbranden in Zuidoost-Europa, Canada en zelfs op de Siberische permafrost. En dan ook nog het bericht dat de Amazone – de groene long van de wereld die altijd CO₂ opnam – het afgelopen decennium is veranderd in een netto-uitstoter (Qin et al., 2021). Het leek deze zomer wel alsof de aarde het lobbyen voor een ambitieuzer klimaatbeleid zelf ter hand nam.

Dit ‘lobbyen’ was goed getimed. In juli presenteerde de Europese Commissie haar pakket aan maatregelen waarmee ze nader invulling wil geven aan de eerder aangekondigde Green Deal. Corjan Brink, Jos Nooteboom en Herman Vollebergh beschrijven in dit nummer de concrete gevolgen ervan voor Nederland. Nu zullen de lidstaten erover onderhandelen.

Van wetenschap naar beleid

Voor de goede orde: van elk van de genoemde natuurrampen kan er niet met absolute zekerheid worden gezegd dat deze het gevolg is van de klimaatverandering. Maar klimaatwetenschappers waarschuwen al lang dat de klimaatverandering de kans verhoogt op extreem weer. Dat was ook de achtergrond van het nummer over natuurrampen dat ESB begin 2018 publiceerde.

Diezelfde wetenschappers stellen nu bovendien dat er geen enkele twijfel is dat de klimaatverandering het gevolg is van onze uitstoot van broeikasgassen (IPCC, 2021). Het klimaat van 1990 is voorgoed verleden tijd, maar een forse uitstootreductie zal de verdere opwarming van de aarde wel snel kunnen beperken.

Is dit dus het moment om verregaande maatregelen te nemen om de klimaatverandering tegen te gaan? In de economische analyses hangt dit af van de gehanteerde discontovoet: hoe zwaar wegen de toekomstige baten in vergelijking met de kosten die we er nu voor maken? Over de juiste discontovoet zijn de meningen verdeeld (Nordhaus, 2008; Stern, 2007).

Maar vanuit het oogpunt van fatsoenlijk bestuur is er geen twijfel over dat een snelle beperking van de opwarming van de aarde noodzakelijk is. De mensen in het Duitse Ahrdal krijgen hun dierbaren er niet mee terug, maar wel kunnen er elders toekomstige slachtoffers worden voorkomen.

Seinen op groen

De Europese Green Deal zet alle seinen op groen voor ambitieuzer beleid. Ten eerste lost het voorstel voor een CO₂-heffing aan de Europese grens een belangrijk bezwaar op. De heffing

zorgt ervoor dat alle bedrijven op de Europese markt te maken krijgen met een hogere prijs voor uitstootkosten – ook de bedrijven waarvan de productie buiten Europa plaatsvindt. Hierdoor gaat het klimaatbeleid niet meer ten koste van de concurrentiepositie van Europese bedrijven.

De heffing zou daarbij als hefboom kunnen fungeren voor een internationaal klimaatbeleid, ofwel omdat internationale bedrijven hun productiewijze aanpassen aan de Europese standaarden (Bradford, 2020), ofwel omdat andere landen hun klimaatbeleid opvoeren. Gegeven de bureaucratie die bij de heffing komt kijken – zie de bijdrage van Steven Poelhekke in dit nummer – zou dat laatste optimaal zijn.

Ten tweede, door voor de Green Deal middelen uit het crisisherstelbeleid te gebruiken, maakt de Europese Commissie forse investeringen mogelijk in de vergroening van de economie, zoals Meine Pieter van Dijk beschrijft. Dit kan de opmaat zijn naar een permanent groen investeringsfonds, hoopt Bas Eickhout. Maar ook los van de fondsen is er investeringsruimte, stelt Paul van den Noord. In zijn bijdrage schetst hij hoe de groene investeringen binnen de Europese begrotingsnormen te realiseren zijn, zonder te bezuinigen of de belastingdruk te verhogen.

Maak keuzes

Alle seinen staan dus op groen voor een ambitieus klimaatbeleid, maar hoe gaat Nederland dat invullen? Geven we bijvoorbeeld de toenemende opbrengsten van de verkoop van emissierechten uit aan subsidies voor elektrische auto's, of keren we het als een klimaattoeslag uit aan de burger? Beide keuzes zijn te verdedigen, maar hebben een ander effect op zowel het producentengedrag als de inkomensverdeling. Het wordt hoog tijd dat de politiek die keuzes maakt, zodat een missionair kabinet ermee aan de slag kan. Alle seinen staan op groen. Nu nog een machinist die de Nederlandse trein laat rijden.

Zie de online versie van deze inleiding voor de referenties

ROBERT KLEINKNECHT
Vak- en eindredacteur

